

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

*Учителеві треба бути таким,
якими він хоче бачити своїх вихованців.*

К.Д. Ушинський

ПЕРЕДМОВА

Серед багатьох різних цікавих професій є одна особлива — педагог, поміж великої кількості важливих функцій якої найскладнішою є виховання.

На думку А. Ліханова, учитель подібний до садівника і хірурга одночасно. До хірурга — тому, що має видаляти з душі неправильні переконання, що склалися. До садівника — тому, що повинен садити дивні квіти людяності. Людина, яка обрала цю святу професію, зобов'язана сама відповідати вищим критеріям: тут вже неприпустимі помилки, які прощаються звичайним людям, адже вчитель — це не тільки професія, це й покликання. Ще краще сказати — служіння.

Особливість праці педагога полягає у тому, що об'єктом і продуктом її діяльності є людина. Не просто людина, її фізична суть та внутрішній світ, а духовність. Ось чому справедливо вважають, що професія педагога належить до найбільш важливих у сучасному світі. Специфічним є і результат педагогічної діяльності — людина, здатна до подальшого саморозвитку і життєтворчості. Тому так важливо не помилитися і гідно відповідати цьому величному покликанню «педагог».

Для цього ми пропонуємо навчальний посібник, який ознайомить із особливостями виховної діяльності педагога.

Видання допоможе розібратися у теоретичних засадах методики виховної роботи. Навчальний матеріал посібника подано у вигляді

опорних схем. Така форма його подання дозволяє відтворити логіку побудови навчального матеріалу; визначити навчальні завдання і розв'язати проблемні ситуації; полегшити процес сприйняття та засвоєння; краще запам'ятати матеріал з організації та методики виховної роботи; встановити зв'язок теоретичних знань із практикою; зосередити увагу на головних положеннях виховної роботи.

Схеми допоможуть забезпечити всебічне, образне сприймання навчального матеріалу, розвинути вміння виділяти головне і запам'ятовувати його, дадуть опору для мислення. Посібник містить анкети, практичні поради та методичні рекомендації, а також словник для майбутніх і діючих педагогів. Його використання у навчальному процесі сприятиме ґрунтовному засвоєнню студентами теоретичних знань.

Важливою складовою посібника є блок контролю та самоконтролю, який розміщено після кожного підрозділу. Це, на нашу думку, дозволить майбутнім педагогам самостійно виявити прогалини у знаннях та усунути їх.

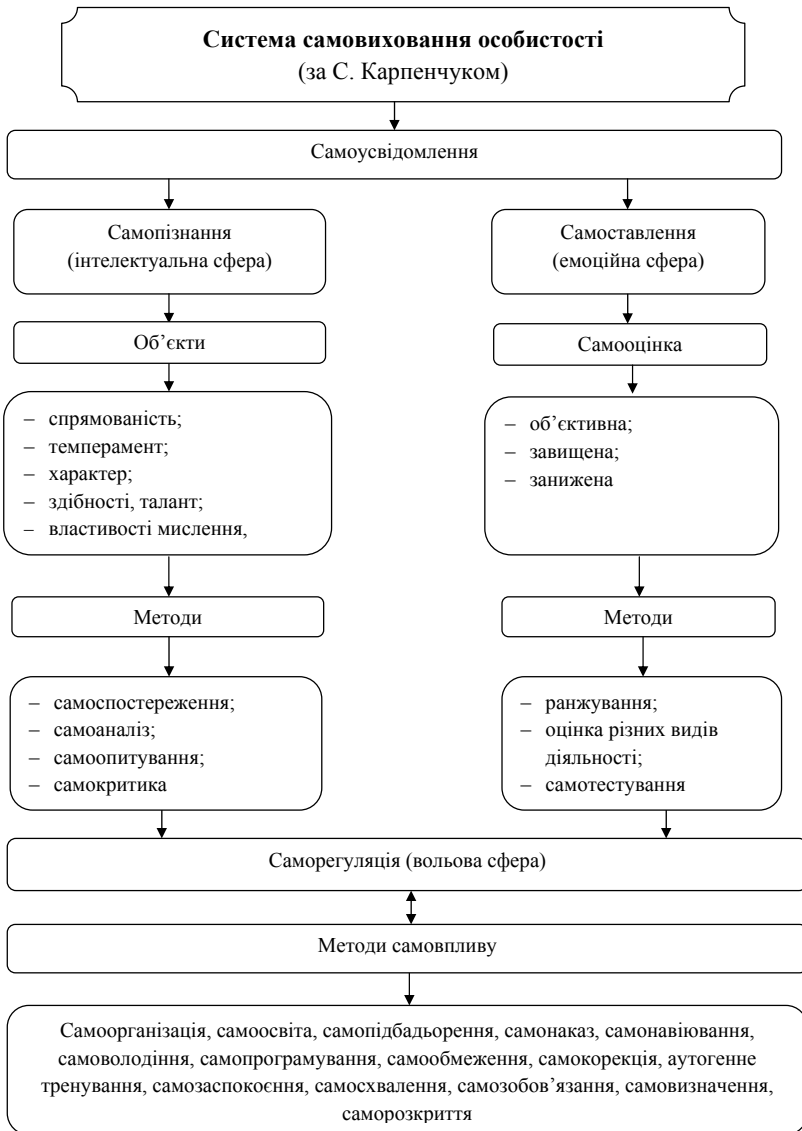
Посібник буде корисним студентам педагогічних навчальних закладів, вчителям, викладачам і вихователям закладів системи освіти, а також батькам-вихователям.

Сподіваємося, що опорні схеми та методичні матеріали допоможуть Вам глибше усвідомити велич процесу виховання. Професія педагога дивовижна: виховуючи і навчаючи учнів, неможливо не відчувати потреби у власному постійному вдосконаленні.

Отже, навчайте і навчайтесь одночасно. І відчувайте відповідальність перед своїми учнями.

2.4. САМОВИХОВАННЯ УЧНІВ, ЙОГО ОРГАНІЗАЦІЯ

4. Не покладайтеся на чутки. Говоріть лише про достовірно відомі факти.

5. Побільше конкретики! Намагайтесь не вживати невизначених виразів типу «погано поводиться», «не хоче вчитися».

6. Виражайтеся зрозуміло: «не зробив два домашні завдання з математики», «відмовився відповідати на уроці української мови» тощо. Тоді батькам буде легко проконтролювати подальшу учбову діяльність дитини.

7. Разом з батьками визначте подальші покрокові цілеспрямовані дії. Якщо батьки розуміють, що ви здатні надати їм реальну допомогу, їхня довіра до вас як до фахівця зростає. Вони частіше звертатимуться до вас за порадою, а ви, у свою чергу, отримаєте прекрасну можливість простежити за розвитком дитини в сім'ї.

8. Пропонуючи можливі способи вирішення проблеми, не провокуйте дорослих на насильство, коли закінчиться «розбір ситуації», — цим ви лише налаштуєте дітей проти себе. Як результат: діти докладуть усіх зусиль, щоб ваші подальші зустрічі з їх батьками не відбулися.

9. Обговорюючи негативний вчинок дитини, запитайте себе: чи немає тут вашої провини як мудрішої та досвідченої людини? Діти багато що роблять за незнанням!

10. Не ображайтеся, якщо батьки при зустрічі будуть надмірно емоційні. Врешті-решт, вони довіряють вам саме дороге, що в них є — своїх дітей.

11. Закінчуючи зустріч, запитайте себе: чи виправдалися очікування учасників від цієї зустрічі? З яким відчуттям батьки йдуть додому? Як подивиться на вас учень завтра?

12. Пам'ятайте про перспективи. Врешті-решт, діти зростають, їх витівки забуваються, а зіпсувати стосунки можна назавжди.

13. Найголовніша порада: посміхайтесь частіше! Це завжди сприяє діалогу.

Зразок оформлення подяки батькам

Дорогі панове _____ та _____ !

Я хочу скористатися випадком особисто привітати Вас з успіхом Вашої дочки Ганни протягом першого семестру в навчальному закладі _____.

Тримати середній бал на рівні 10,75 — це дуже велике досягнення, і ми розуміємо, що такі досягнення можливі лише в результаті спільних зусиль самого учня, батьків і викладацького колективу. Ми також розуміємо, що Ганна змогла досягти цього завдяки Вашому заохоченню, допомозі та підтримці.

Ми знаємо, що Ви пишаєтеся досягненнями Ганни не менше, ніж ми, і сподіваємося, що вона продовжуватиме вчитися так само успішно.

Прийміть нашу найщирішу вдячність за те, що Ви є справжнім ПАРТНЕРОМ У НАВЧАННІ, і разом з нами сприяєте тому, щоб всі наші діти здобували якісну освіту.

З повагою

Директор навчального закладу _____

Класний керівник _____

ЛІТЕРАТУРА

1. Амонашвили Ш.А. Здравствуйте, дети! : пособ. для учителя / Ш.А. Амонашвили. — М. : Просвещение, 1983. — 208 с.
2. Амонашвили Ш.А. «Как живёте, дети?» : пособ. для учителя / Ш.А. Амонашвили. — М. : Просвещение, 1986. — 176 с.
3. Анакиева Н.П. Психологический климат в коллективе / Н.П. Анакиева. — М. : Просвещение, 1989. — 234 с.
4. Андрощук І.В. Навчальна програма авторського курсу «Організація і методика виховної роботи» / І.В. Андрощук. — Хмельницький : ХНУ, 2008. — 100 с.
5. Андрощук І.В. Організація і методика виховної роботи : метод. рек. до виконання практ. робіт для студ. напряму «Педагогічна освіта» / І.В. Андрощук, І.П. Андрощук. — Хмельницький : ХНУ, 2010. — 123 с.
6. Андрощук І.В. Формування естетичної культури майбутніх викладачів спеціальних дисциплін професійних навчальних закладів швейного профілю : монографія / І.В. Андрощук. — Хмельницький : ХНУ, 2009. — 227 с.
7. Анєнкова І.П. Педагогіка: модульний курс [Текст] : навч. посібник / І.П. Анєнкова, М.А. Байдан, О.А. Горчакова, В.М. Руссо. — Л. : «Новий Світ-2000», 2011. — 567 с.
8. Анцупов А.Я. Конфликтология : учеб. для вузов / А.Я. Анцупов, А.И. Шипилов. — М. : Юнити, 1999. — 551 с.
9. Бабанский Ю.К. Избранные педагогические труды / Ю.К. Бабанский. — М. : Педагогика, 1989. — 560 с.
10. Бабанский Ю.К. Комплексный подход к воспитанию школьников / Ю.К. Бабанский. — М. : Педагогика, 1999. — 286 с.
11. Бандурка А.М. Психология управления / А.М. Бандурка, С.П. Бочарова, Е.В. Землянская. — Х. : Фортуна-пресс, 1998. — 464 с.
12. Бех І.Д. Виховання особистості : підручник / І.Д. Бех. — К. : Либідь, 2008. — 848 с.
13. Бех І.Д. Виховання особистості : у 2 кн. / І.Д. Бех. — К. : Либідь, 2003.
Кн. 1 : Особистісно-орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади. — 280 с.
Кн. 2 : Особистісно-орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади. — 244 с.
14. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання : наук.- метод. посібник / І.Д. Бех. — К. : ІЗМН, 1998. — 245 с.

15. Битинас Б.П. Введение в философию воспитания / Б.П. Битинас. — М. : Фонд духовного и нравственного воспитания, 1996. — 141 с.
16. Богданова О.С. Методика воспитательной работы в начальных классах : пособ. для учителя / О.С. Богданова, В.И. Петрова. — 2-е изд., испр. — М. : Просвещение, 1980. — 207 с.
17. Боднарук Т.І. Методика організації виховної роботи в професійно-технічному навчальному закладі : метод. посібник / Т.І. Боднарук, Л.І. Шевчук. — Хмельницький : ХНУ, 2007. — 234 с.
18. Бойко А.М. Оновлена парадигма виховання: шляхи реалізації (підготовка вчителя до формування виховуючих відносин з учнями) : навч.-метод. посібник / А.М. Бойко. — К. : ІЗМН, 1996. — 232 с.
19. Бойко В.В. Социально-психологический климат коллектива и личность / В.В. Бойко, А.Г. Ковалёв, В.Н. Панфёров. — М. : Мысль, 1983. — 207 с.
20. Болдирев М.І. Класний керівник : метод. матеріал / М.І. Болдирев. — К., 1982. — 246 с.
21. Введение в психологию / под ред. А. В. Петровского. — М. : Академия, 1996. — 496 с.
22. Виховна робота в закладах освіти України // Збірник нормативних документів та методичних рекомендації. — К. : Академія педагогічних наук України, 1998.
23. Волкова Н.П. Педагогика : учеб. пособие / Н.П. Волкова. — 3-е изд., стереотип. — К. : Академвыдав, 2009. — 616 с.
24. Габора Л.І. Дозвілля як чинник профілактики бездоглядності неповнолітніх// Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. пр. — К., 2009. — Кн. 2. — С. 45-53.
25. Галузинский В.М. Индивидуальный подход в воспитании учащихся / В.М. Галузинский. — К. : Рад. шк., 1982. — 196 с.
26. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. — К. : Вища шк., 1995. — 237 с.
27. Галузяк В.М. Педагогіка : навч. посібник / В.М. Галузяк, М.І. Сметанський, В.І. Шахов. — Вінниця : РВВ ВАТ «Вінницька обласна друкарня», 2001. — 200 с.
28. Гинецинский В.И. Основы теоретической педагогики / В.И. Гинецинский. — СПб. : Университет, 1992. — 150 с.
29. Гнатюк В.М. Особливості національного виховання школярів / В.М. Гнатюк // Трибуна. — 1997. — № 9–10. — С. 24.

30. Гнатюк В.М. Управління системою національного виховання учнів загальноосвітньої школи / В.М. Гнатюк. — К. : Оріяни, 1998. — 120 с.
31. Гнутель Я.Б. Виховна робота в сучасних умовах: теорія і методика / Я.Б. Гнутель. — Т. : Армія України, 1988. — 262 с.
32. Гончаренко С. Український педагогічний словник / С. Гончаренко. — К. : Либідь, 1997. — 376 с.
33. Гришина Н.В. Я и другие: общение в трудовом коллективе / Н.В. Гришина. — Л. : Лениздат, 1990. — 174 с.
34. Гуралева Т.С. Дівчинка-підліток: проблеми віку і профілактика важкої вихованості / Т.С. Гуралева. — К. : 1997. — 136 с.
35. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ ст.). — К. : Райдуга, 1994. — 62 с.
36. Деякі аспекти морального виховання : практ. матеріал для класних кер., вихователів і вчителів / [авт.-уклад. В.К. Демиденко]. — К. : ІСДО, 1995. — 40 с.
37. Довідник класного керівника : зб. документів / ред. кол.: П.М. Щербань (гол.) [та ін.]. — К. : ІЗМН, 1996. — 240 с.
38. Друкер П.Ф. Эффективный управляющий / П.Ф. Друкер. — М. : СП «Бук Чембэр Интернэшнл», 2004. — 268 с.
39. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; гол. ред. В.Г. Кремень. — К. : Юрінком Інтер, 2008. — 1040 с.
40. Занков Л.В. Избранные педагогические труды / Л.В. Занков. — М. : Педагогика, 1990. — 424 с.
41. Занюк С.С. Психологія мотивації / С.С. Занюк. — К. : Либідь, 2002. — 304 с.
42. Зверева І.Д. Діагностика моральної вихованості школярів : метод. посібник / І.Д. Зверева, Л.Г. Коваль, П.Д. Фролов. — К. : ІЗМН, 1995. — 156 с.
43. Ильина Т.А. Педагогика : курс лекций : [учеб. пособ. для студ. пед. ин-тов] / Т.А. Ильина. — М. : Просвещение, 1984. — 495 с.
44. Капська А.Й. та ін. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи / А.Й. Капська, О.В. Безпалько, Р.Х. Вайнола, заг. ред. І. Зверєвої та Г. Лактіонової. — К., 2001. — 129с.
45. Карпалова Р.М. Работа классного руководителя с родителями / Р.М. Карпалова. — М. : Пресса, 1980. — 190 с.
46. Карпенчук С.Г. Самовиховання особистості / С.Г. Карпенчук. — К. : ІЗМН, 1998. — 216 с.

47. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання : навч. посібник / С.Г. Карпенчук. — К. : Вища шк., 1997. — 368 с.
48. Коберник О.М. Теорія і методика психолого-педагогічного проектування виховного процесу в школі : навч.-метод. посібник / О.М. Коберник. — К. : Наук. світ, 2001. — 182 с.
49. Кобзар Б.С. Класний керівник / Б.С. Кобзар. — К. : Ін-т проблем виховання АПН України, 2001. — 257 с.
50. Кондратова Л.В. Методика підготовки майбутніх учителів к педагогическому взаимодействию с учащимися. — М. : Прометей, 1990. — 160 с.
51. Концепція естетичного виховання учнівської молоді в умовах відродження української національної культури // Інформ. зб. Мін. освіти України. — 1992. — № 5. — С. 2–9.
52. Концепція національного художнього виховання дітей, учнівської та студентської молоді в умовах відродження української національної культури // Освіта. — 1995. — 6 верес. (№ 5). — С. 3–6.
53. Концепція позакласної виховної роботи в загальноосвітній школі. — К. : Освіта, 1991.
54. Корнієнко С.М. Родинні виховні заходи у початкових класах : навч.-метод. посібник / С.М. Корнієнко. — Т. : Підручники і посібники, 1997. — 80 с.
55. Коротов В.М. Общая методика учебно-воспитательного процесса / В.М. Коротов. — М. : Образование, 1983. — 246 с.
56. Кочанова Н.В. Організація виховної роботи / Н.В. Кочанова. — Х. : Ранок, 2008. — 256 с.
57. Кравченко Т.В. Соціальний розвиток дітей старшого шкільного віку в сім'ї / Т.В. Кравченко. — К. : Фенікс, 2005. — 175 с.
58. Красовицький М. Сучасний підхід до управління виховним процесом у школі / М. Красовицький // Рідна школа. — 1996. — № 3. — С. 7–12.
59. Красовицький М.Ю. На власні очі. Проблеми морального виховання учнів у теорії і практиці вітчизняної та американської педагогіки / М.Ю. Красовицький. — К. : Пед. думка, 1998. — 160 с.
60. Красовский Ю.Д. Организационное поведение : учеб. пособ. для вузов / Ю.Д. Красовский. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. — 511 с.
61. Кузь В.Г. Основи національного виховання / В.Г. Кузь, Ю.Д. Руденко, З.О. Сергійчук. — Умань : УДПУ, 1993. — 256 с.
62. Кузьмінський А.І. Педагогіка : підручник / А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. — К. : Знання-Прес, 2003. — 418 с.

63. Кукушин В.С. Теория и методика воспитания / В.С. Кукушин. — Ростов н/Д : Феникс, 2006. — 508 с.
64. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность / под ред. Д.А. Леонтьева. — М. : Смысл ; Академия, 2004. — 346 с.
65. Леонтьев А.Н. Проблемы развития психики / А.Н. Леонтьев. — М. : Изд-во МГУ, 1981. — 584 с.
66. Литовченко О.В. Соціальна адаптація дітей в умовах позашкільного закладу як соціально-педагогічна проблема// Морально-духовний розвиток особистості в сучасних умовах: Зб. наук. пр. — К., 2000. — Кн.1. — С. 86-93.
67. Лиханов А. Драматическая педагогика: очерки конфликтных ситуаций / А. Лиханов. — М. : Педагогика, 1986. — С. 26.
68. Лозова В.І. Теоретичні основи виховання і навчання : навч. посібник [для студ. пед. навч. закл.] / В.І. Лозова, Г.В. Троцько. — Х. : Талант, 1997. — 338 с.
69. Лютий В.П. Теоретичні підходи до проблеми попередження протиправної поведінки у підлітковому віці// Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. пр. — К., 2009. — Кн. 2. — С. 13-22.
70. Макаренко А.С. Методика виховної роботи / А.С. Макаренко. — К. : Рад. шк., 1990. — 336 с.
71. Макаренко А.С. Педагогические сочинения : у 8 т. Т. 1 / А.С. Макаренко ; сост.: Л.Ю. Гордин, А.А. Фролов. — М. : Педагогика, 1983. — 368 с.
72. Макаренко А.С. Педагогические сочинения : у 8 т. Т. 3 / А.С. Макаренко ; сост.: Л.Ю. Гордин, А.А. Фролов. — М. : Педагогика, 1984. — 512 с.
73. Макаренко А.С. Педагогические сочинения : у 8 т. Т. 4 / А.С. Макаренко ; сост.: М.Д. Виноградова, А.А. Фролов. — М. : Педагогика, 1984. — 400 с.
74. Макаренко А.С. Прапори на баштах / А.С. Макаренко ; пер. з рос. О.І. Бандури. — К. : Молодь, 1988. — 384 с.
75. Мартинюк І.В. Національне виховання : метод. посібник / І.В. Мартинюк. — К. : ІСДО, 1995. — 368 с.
76. Маслоу А. Новые рубежи человеческой природы / А. Маслоу. — М. : Смысл, 1999. — 425 с.
77. Методика воспитательной работы : учеб. пособ. для пед. институтов / [Ю.П. Азаров и др.] ; под ред. Л.И. Рувинского. — М. : Просвещение, 1989. — 335 с.

78. Методичні рекомендації щодо організації та проведення виховної роботи в професійно-технічному навчальному закладі // Інформ. зб. МОН України. — К. : МОН України, 2001. — С. 12–17.
79. Мішик Л.Г. Соціальна педагогіка : навч. посібник / Л.Г. Мішик. — К. : ІЗМН, 1997. — 140 с.
80. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка : навч. посібник / Н.Є. Мойсеюк. — 5-те вид., доп. і перероб. — К. : Вища шк., 2007. — 656 с.
81. Молодь в Україні. Дослідження молодіжного сектора: проблеми та перспективи/ За ред. О.І. Локшиної. — К.: студія «uStudio Design», 2008. — 169 с. — С. 136–150.
82. Немов Р.С. Путь к коллективу : кн. для учителя / Р.С. Немов, А.Г. Кирпичник. — М. : Педагогика, 1988. — 144 с.
83. Олійник І.В. Щоденник класного керівника / І.В. Олійник. — Т. : Навчальна книга — Богдан, 2007. — 50 с.
84. Омеляненко В.Л. Теорія і методика виховання : навч. посібник / В.Л. Омеляненко, А.І. Кузьмінський. — К. : Знання, 2008. — 415 с.
85. Оржеховська В.М. Класний керівник у сучасній школі / В.М. Оржеховська, О.І. Пилипенко, С.Л. Кириленко, Т.Є. Колесіна, В.І. Терещенко. — К. : ВШОЛ, 1996. — 152 с.
86. Оржеховська В.М. Посібник з самовиховання / В.М. Оржеховська, Т.Л. Хілько, С.Л. Кириленко. — К. : ВШОЛ, 1996. — 192 с.
87. Оржеховська В.М. Духовність і здоров'я : навч.-метод. посібник / В.М. Оржеховська. — К. : ПП «Медіана», 2004. — 168 с.
88. Оржеховська В.М. Превентивна педагогіка : навч. посібник / В.М. Оржеховська, О.І. Пилипенко. — О. : 2006. — 284 с.
89. Орієнтовний зміст виховання в національній школі : метод. рекомендації / [за заг. ред. Е.І. Коваленко]. — К. : ІЗМН, 1996. — 136 с.
90. Охрімчук Р.М. Як працювати з агресивною дитиною : навч.-метод. посібник / Р.М. Охрімчук. — К. : ДЦССМ, 2004. — 64 с.
91. Панчук К.М., Хмельницький М. Дозвілєва діяльність молоді як наукова проблема // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. пр. — К., 2009. — Вип. 13. — С. 526-533.
92. Пашенко С.Ю. Соціалізація учнівської молоді засобами освітньо-дозвілевої діяльності //Соціалізація особистості: зб. наук. праць. — К.: НПУ, 2000. Вип.1. — С. 41–47.
93. Педагогіка : учеб. пособие [для студ. пед. вузов и пед. колледжей] / под ред. П.И. Пидкасистого. — М. : Пед. об-во России, 1998. — 640 с.

94. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / З.Н. Курлянд [та ін.] ; за ред. З.Н. Курлянд. — 2-ге вид. перероб. і доп. — К. : Знання, 2005. — 399 с.
95. Педагогічна книга майстра виробничого навчання : навч.-метод. посібник / Н.Г. Ничкало, В.О. Зайчук, Н.М. Розенберг та ін. ; за ред. Н.Г. Ничкало. — К. : Вища школа, 1992. — 333 с.
96. Пезешкиан Н. Если ты хочешь иметь то, что никогда не имел, тогда сделай то, чего никогда не делал / Н. Пезешкиан. — М. : Ин-т позитивной психотерапии, 2005. — 128 с.
97. Пижик Г.Г. Діагностика рівня вихованості учнів / Г.Г. Пижик // Виховна робота в школі. — № 9. — 2007. — С. 20–23.
98. Подласый И.П. Педагогика : учебник [для студ. высш. пед. учеб. заведений] / И.П. Подласый. — М. : Просвещение : Владос, 1996. — 432 с.
99. Практикум з педагогіки : навч. посібник / за заг. ред. О.А. Дубасенюк та А.В. Иванченка. — К. : ІСДО, 1990. — 431 с.
100. Практикум по педагогике / под ред. З.И. Васильевой. — М. : Просвещение, 1988. — 125 с.
101. Практична педагогіка виховання : посіб. з теорії та методики виховання / за ред. М.Ю. Красовицького ; упоряд.: Г.І. Іванюк. — К. ; Івано-Франківськ : Плай, 2000. — 218 с.
102. Психология : словарь / под общ. ред. А.В. Петровского, М.Г. Ярошевского. — М. : Политиздат, 1990. — 494 с.
103. Психология одаренности детей и подростков : учеб. пособ. для студ. высш. и сред. пед. учеб. заведений / под ред. Н.С. Лейтеса. — изд. 2-е, перераб., доп. — М. : АСАДЕМА, 2000. — 332 с.
104. Семиченко В.А. Психология личности / В.А. Семиченко. — К. : Ешке О.М., 2001. — 427 с.
105. Слюсаренко Н.В. Організаційно-педагогічні основи соціалізації підлітків у молодіжних організаціях: Навч. посіб./ Н.В. Слюсаренко, О.Є. Панагушина. — Херсон: Айлант, 2006. — 145 с.
106. Сорока Г.І. Планування та аналіз виховної роботи школи / Г.І. Сорока. — Х. : Основа, 2003. — 64 с.
107. Стельмахович М.Г. Теорія і практика українського національного виховання / М.Г. Стельмахович. — Івано-Франківськ : І-ФПУ, 1996. — 356 с.
108. Стельмахович М.Г. Українська народна педагогіка / М.Г. Стельмахович. — К. : ІЗМН, 1997. — 232 с.
109. Степанов О.М. Основи психології і педагогіки : посібник / О.М. Степанов, М.М. Фіцула. — К. : Академвидав, 2003. — 504 с.

110. Ступарик Б.М. Національна школа: витоки, становлення / Б.М. Ступарик. — К. : ІЗМН, 1998. — 336 с.
111. Суходольська Л.В. Методика виховної роботи : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів / Л.В. Суходольська, М.М. Фіцула. — Т. : Армія України, 1998. — 134 с.
112. Суходольська Л.В. Методика виховної роботи : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закладів / Л.В. Суходольська, М.М. Фіцула. — Т. : ТДПУ, 1998. — 134 с.
113. Сухомлинський В.О. Пависька середня школа : вибрані твори у 5 т. Т. 4 / В.О. Сухомлинський. — К. : Рад. шк., 1976. — 640 с.
114. Сухомлинський В.О. Духовний світ школяра : вибрані твори у 5 т. Т. 1 / В.О. Сухомлинський. — К. : Рад. шк., 1976. — 654 с.
115. Сухомлинський В.О. Народження громадянина : вибрані твори у 5 т. Т. 3 / В.О. Сухомлинський. — К. : Рад. шк., 1977. — 670 с.
116. Сучасні педагогічні технології : навч.-метод. посібник / [авт.-уклад. Е.І. Федорчук]. — Кам'янець-Подільський : Абетка, 2006. — 212 с.
117. Таланчук М.М. Воспитательная деятельность мастера производственного обучения СПТУ / М.М. Таланчук. — М. : Педагогика, 1987. — 262 с.
118. Тарасова Т. Педагогічні технології в роботі класного керівника / Т. Тарасова, В. Кириченко. — Т. : Терно-граф, 2006. — 224 с.
119. Терлецька Л. Технологія самоаналізу / Л. Терлецька. — К. : Главник, 2005. — 96 с.
120. Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності / Т.М. Титаренко. — К. : Либідь, 2003. — 376 с.
121. Трухін І.О. Основи шкільного виховання : навч. посібник / І.О. Трухін, О.Т. Шпак. — К. : Центр навч. л-ри, 2004. — 368 с.
122. Уткин Э.А. Конфликтология: теория и практика / Э.А. Уткин. — М. : ЭКМОС, 2000. — 272 с.
123. Ученическое самоуправление в школе: сегодня и завтра : кн. для учителя / Л. Гордин. — М. : Сов. шк., 1989. — 334 с.
124. Ушинський К.Д. Вибрані педагогічні твори : у 2 т. — К. : Рад. шк., 1983. — Т. 1. — 1983. — 489 с.
125. Фіцула М.М. Педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. пед. закл. освіти / М.М. Фіцула. — К. : Академія, 2002. — 528 с.
126. Фіцула М.М. Методика попередження і подолання педагогічної занедбаності учнів загальноосвітніх шкіл / М.М. Фіцула. — Ужгород — Т. : ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2002. — 228 с.

127. Хромова О.Л. Виховуємо батьків : метод. рек. для роботи з батьками учнів / О.Л. Хромова, Т.В. Кравченко // Шкільний світ. — 2002. — № 7. — С. 3–29.
128. Чорна К.І. Виховання громадянина, патріота, гуманіста : навч.-метод. посібник / К.І. Чорна. — К. : ТОВ «ХІК», 2004. — 96 с.
129. Школа розвитку і самовдосконалення : практич. матеріал з досвіду роботи для кер. шкіл, класних кер., вихователів / [авт.-уклад. С.О. Свириденко, О.Л. Бененсон]. — К. : ІЗМН, 1997. — 48 с.
130. Щедровицкий Г.П. Избранные труды / Г. П. Щедровицкий. — М. : Шк. пресса, 1995 — 800 с.
131. Щербань П. М. Прикладна педагогіка : навч.-метод. посібник / П.М. Щербань. — К. : Вища шк., 2002. — 215 с.
132. Щуркова Н.Е. Диагностика воспитанности : пед. методика / Н.Е. Щуркова. — М. : Высш. школа, 1992. — 246 с.
133. Ягупов В.В. Педагогіка : навч. посібник / В.В. Ягупов. — К. : Либідь, 2003. — 560 с.

ЗМІСТ

Передмова	4
Розділ 1. Науково-педагогічні засади організації та методики виховної роботи в системі освіти	7
1.1. Виховання як складова навчально-виховного процесу в системі освіти	8
1.2. Зміст виховної роботи у навчальному закладі	32
1.3. Форми виховної роботи, їх характеристика	52
1.4. Методи виховної роботи	70
1.5. Планування виховної діяльності у навчальному закладі	102
1.6. Проектування виховного процесу	112
Розділ 2. Основні питання методики виховної роботи	121
2.1. Позанавчальна виховна робота у системі освіти	122
2.2. Класний керівник у системі освіти	138
2.3. Методика організації класного колективу	146
2.4. Самовиховання учнів, його організація	162
2.5. Особливості виховної роботи з різними групами учнів	174
2.6. Взаємодія навчального закладу і сім'ї	192
Глосарій	215
Додатки	235
Додаток 1. Педагогічна майстерня	236
Додаток 2. Методики вивчення особистості учнів	244
Додаток 3. Схеми та програми написання характеристик на учня та учнівський колектив	256
Додаток 4. Зразки планів виховної роботи	263
Додаток 5. Програми та схеми спостереження та аналізу виховного заходу	269
Додаток 6. Зразки позаурочних виховних проєктів	274
Додаток 7. Методичні матеріали для виявлення підготовленості педагога до виховної роботи	284
Додаток 8. Методичні матеріали на допомогу класному керівнику у роботі з учнями	288
Додаток 9. Методичні матеріали на допомогу класному керівнику у роботі з батьками	300
Література	311